

121246 - معنای در شمار آوردن نام‌های نیک الله تعالی

سوال

معنای اینکه هر کس اسماء الله الحسنی را در شمار آورد وارد بهشت می‌شود چیست؟

پاسخ مفصل

بخاری (۲۷۳۶) و مسلم (۲۶۷۷) از ابوهریره . رضی الله عنه . روایت کرده‌اند که پیامبر . صلی الله علیه وسلم . فرمودند: «الله نود و نه نام دارد - صد نام به جز یکی . که هر کس آن را در شمار آورد وارد بهشت شود».

و «احصاء» (در شمار آوردن) که در این حدیث آمده چند چیز را در بر می‌گیرد:

۱- حفظ آن.

۲- شناخت معنای آن.

۳- عمل به مقتضای آن: یعنی چون دانست که او یگانه است کسی را با او شریک نمی‌آورد و چون دانست که او رزاق است از غیر او روزی نمی‌خواهد و چون دانست که او رحیم است، طاعاتی را که سبب دستاورد این رحمت است انجام می‌دهد و همینطور درباره دیگر نام‌ها...

۴- دعا با این نام‌ها، چنانکه الله تعالی می‌فرماید:

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [سوره اعراف: ۱۸۰]

(و نام‌های نیکو به الله اختصاص دارد، پس او را با آنها بخوانید).

مانند آنکه بگوید: یا رحمان، مرا مورد رحمت قرار ده، یا غفور مرا بیامرز، یا تواب از من توبه بپذیر و مانند آن.

شیخ محمد بن صالح العثیمین . رحمه الله . می‌گوید:

«معنای برشمردن این نام‌ها آن نیست که در کاغذی نوشته شود و آنقدر تکرار شود که آن را حفظ کند، بلکه معنایش این است که:

اولاً: لفظ آن را برشمارد.

ثانیاً: معنایش را بداند.

ثالثا: بنابر مقتضا و موافق با معنای این نام‌ها عبادت الله را انجام دهد که این دو جلوه دارد:

جلوه نخست: اینکه الله را با این نام‌ها فرا بخوانی: ﴿فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [اعراف: ۱۸۰] (پس او را با این [نام]ها صدا بزنی). یعنی آنکه این نام‌ها را وسیله‌ای برای رسیدن به مطلوبت قرار دهی و همان نامی را که مناسب خواسته تو است بخوانی، یعنی هنگام درخواست مغفرت بگویی: ای غفور، مرا مغفرت کن، و مناسب نیست که بگویی: ای شدید العقاب (ای سخت مجازات کننده) مرا مغفرت کن! بلکه این به تمسخر شبیه است، بلکه باید بگویی: ای شدید العقاب، مرا از مجازات خود دور نگه دار.

جلوه دوم: اینکه در عباداتی که انجام می‌دهی سعی در جلب مقتضای این نام‌ها داشته باشی. مثلا رحمت، مقتضای نام رحیم است، بنابراین تو هم آن کار نیکی که جلب کننده رحمت الهی است را انجام بده. این همان معنای احصا و در شمار آوردن است و اگر چنین شد شایسته آن است که بهای ورود به بهشت شود.»

(مجموع فتاوی و رسائل ابن عثیمین: ۱/۷۴).

والله اعلم